

LA POLÍTICA CULTURAL DE L'AJUNTAMENT DE PALMA

Pressupostos milionaris

Mentre la política de recuperació lingüística mereix un suport més general, els intel·lectuals i els polítics de l'oposició critiquen durament la utilització dels fons dedicats a cultura.

Miquel Payeras

La política cultural d'una institució, en aquest cas de l'Ajuntament de Palma, només es pot observar des del punt de vista econòmic, si és que ens fixem en l'aspecte quantitatiu. Una altra cosa de molt diferent és l'aspecte qualitatiu. L'Ajuntament de Palma, ningú ho nega, en l'aspecte quantitatiu és, probablement, una de les institucions que més diners dedica a Cultura. En l'aspecte qualitatiu, però, sí que hi ha diferències de criteri, i en algun cas, força importants.

Observant el quadre adjunt es veu com les principals partides del pressupost de Cultura mostren un increment en tot cas bastant significatiu. Només s'han comptabilitzat dos anys, els de 1988 i 1989, però així i tot sí que es pot veure com l'increment és important. I això a pesar que per a Nicolau Llane-

res, regidor de Cultura de l'Ajuntament de Palma, «reduir la cultura a xifres, a diners, a pressupostos, és bastant simple. La cultura és molt més que unes quantitats de doblers, encara que aquests són necessaris».

Una de les partides que obtenen per a enguany un dels creixements més espectaculars és la d'activitats sòcio-culturals, amb un 53,9, on s'inclouen conferències («Cultura Fi de Segle»), representacions dels Reis d'Orient, activitats populars, música, exposicions en barriades, cinema a l'aire lliure, etc.

Un aspecte que té un creixement mínim és el de festes i espectacles, amb un 2,04 per cent. Aquesta precisament és una de les activitats culturals de l'ajuntament que més crítiques reben perquè se'ls dedica gran quantitat de doblers en termes absoluts. Per a aquest any són 150 milions de pessetes que serveixen per a allò que molts

L'Ajuntament de Palma, en l'aspecte quantitatiu, és una de les institucions que més diners dedica a cultura. En l'aspecte qualitatiu, però, no es pot dir el mateix.

qualifiquen de «política d'espectacles tendent a traure'n un profit polític, pel que té de propaganda i que no és una veritable política cultural», segons l'oposició municipal. Per a Nicolau Llaneres, però, aquesta política d'espectacle és necessària, «és necessari donar entreteniment, especialment si estem parlant d'un entreteniment, com és el cas, que pretén sempre oferir unes mostres, uns espectacles, el més arrellats possible a la realitat cultural que ens envolta. N'és un exemple el festival de Cançons de la Mediterrània, que té un èxit popular indiscutible».

Un altre dels aspectes en què més crítiques rep l'ajuntament, respecte a l'aspecte cultural, és el dels Premis Ciutat de Palma. Aquests són uns guardons que anualment pretenen premiar les persones que, en l'àmbit de la cultura (pintura, novel·la, poesia, investigació d'humanitats i ciències, etc.) se n'han fet mereixedors.

Al marge de la qualitat de les obres presentades, el fet innegable és que el seu pressupost és molt petit. Si observem la taula adjunta veurem com és de ridícula la quantitat de doblers dedicats a aquests premis, que al cap i a la fi sí que creen cultura, o almenys ho haurien de fer, i no són només espectacle. De 7 milions el 1988 es passa als 9, una quantitat que tothom considera «insuficient i amb la qual no es pot fer res seriós».

Segons el regidor de Cultura, cal matissar: «Premiar una novel·la, un llibre de poesia, amb les quantitats que ho fem actualment em sembla correcte, sobretot perquè no cerquem només complir en l'aspecte econòmic, repetesc que la cultura és més que els doblers. Els premis serveixen per a compensar l'esforç d'algú i, sobretot, per a donar l'empenta necessària a qui comença i es veu premiat. Una altra cosa és el cas de la pintura, que pensem canviar en un futur, i també el premi d'investigació que, crec, és insuficient».

Respecte a la normalització lingüística, l'increment és evident i s'ha de dir que en aquest aspecte no hi ha crítiques fortes a la política de l'ajuntament. Els doblers es dediquen a finançar dues línies d'activitat principals: una és l'organització dels cursos de català a les barriades de Palma conjuntament amb l'Obra Cultural Balear, i la segona és, en paraules de Llaneres, «normalitzar

la paperassa, tota la burocràcia municipal; a més, intentem dotar les biblioteques municipals amb obres en català en un percentatge, aproximadament, del 60 per cent».

Finalment, pel que fa a l'aspecte quantitatiu, el pressupost de Cultura de l'Ajuntament de Palma en termes relatius i comparat amb el total del pressupost de l'ajuntament presenta un increment en dos anys força important, del 3,42 de 1988 al 4,84 de 1989, amb la intenció, segons fonts del negociat de Cultura, d'aconseguir el 5 per cent per a l'any que ve, que és el percentatge que la Comunitat Econòmica Europea recomana com a correcte a totes les institucions.

Valoracions sobre la política cultural

Si les xifres que mostren les estadístiques són innegables, amb el que sí que hi ha diferència de criteris és en la manera en què es gasten els doblers.

Dins del món de la cultura les valoracions són diferents. **Antoni Serra**, escriptor i periodista, és bastant crític: «Jo diria que sobretot és desconcertant. Navega [la política cultural de l'ajuntament] entre coses positives i negatives, amb més pes d'aquestes últimes que no les primeres. Entre les positives cal esmentar les Cançons de la Mediterrània. Entre les negatives, la majoria, jo entenc com a molt negatiu no haver fet el Museu de l'Escorxador (antic escorxador de Palma que repetidament l'ajuntament ha dit que es convertiria en Museu i encara no s'ha fet res), exposicions incompletes o mal fetes, com l'actual de la Inquisició. En general, jo pens que se la pot qualificar així: desconcertant».

Per a **Janer Manilla**, escriptor i professor universitari, «en conjunt jo crec que és positiva. S'han fet coses molt importants i espectaculars: festival de teatre, Cançons de la Mediterrània... que per les seves característiques només una institució pot fer-se'n càrrec. Com a cosa negativa, jo veig una manca de planificació, hi hauria d'haver més coherència interna dins de la política cultural. Ara bé, això dissortadament no ho té ningú, cap institució té un veritable Projecte Cultural. Respecte als Premis Ciutat de Palma, voldria dir que són decadents i moribunds, però no és d'ara, ho han estat sempre; la suposada esplendor que alguns diuen que tenien ara més una esplendor de la festa que s'organitzava i no de la cultura».

Pressupost de cultura. Principals partides (milions)

	1988	1989	% increment
Activitats socio-culturals concertades .	47,4	73	53,9
Beques d'investigació socio-cultural ..	0,9	1,2	33,3
Subvencions entitats culturals	34	45	32,3
Festes i espectacles	147	150	2,04
Activitats artístiques al Palau Sollerí.	60	60	0
Normalització lingüística	19	27,5	44,7
Premis Ciutat de Palma	7	9	28,5
Pressupost global Cultura (en milers)	645.718.000	989.620.000	53,26
Pressupost global ajuntament	18.862.000.000	20.454.000.000	8,44
Percentatge del pressupost total de			
L'ajuntament dedicat a cultura	3,42	4,84	

Nicolau Llaneres.

Valentí Puig considera la política de Llaneres com una política «d'aparençes i no de substàncies. No manté línies de continuïtat, cerca resultats efectistes, però l'efecte és la pólvora mullada. Existeix una gran desproporció entre inversió i els resultats que s'obtenen. És curiós com aquells que cridaven allò de la imaginació al poder, ara fan política cultural sense imaginació».

Tampoc l'oposició municipal es considera d'acord amb la política cultural de l'ajuntament, encara que els dos grups enquestats, PP i CDS, no són coincidents amb la valoració.

Bartomeu Cerdà, del CDS, es mostra molt conciliador, creu que «el balanç general no és negatiu, encara que, per descomptat, jo no ho faria igual. De les crítiques habituals, com la que cerca la rendibilitat política a través d'espectacles, etc., jo no la veig malament i inclús crec que, per exemple, les Cançons de la Mediterrània són una bona mostra que serveix per a conjuminar diferents cultures mediterrànies. En general pens que les activitats estan ben organitzades. El que sí que critic és el dirigisme, crec que fa una política cultural dirigista (animadors de barriades, etc.) i jo pens que la cultura, no l'ha de dirigir ningú. El pressupost és molt alt, però jo no el disminuïria, encara que pens que no està del tot ben aprofitat. Jo ho faria d'una altra manera».

Josep Carles Tous, del PP, pensa que «tenim un pressupost de Cultura que, tot i ser molt elevat, no funciona massa bé. Si tenim en compte que Barcelona, em sembla, té un pressupost de Cultura d'uns 2.000 milions i Palma uns 1.000. Si comparem la població d'ambdues ciutats dir que, com a mínim, no funciona massa bé, no és massa exagerat». Les activitats més sobresortints tampoc se salven de les crítiques del senyor Tous, per a qui les Cançons de la Mediterrània «són una campanya de relacions públiques, han servit per a augmentar el *cachet* dels artistes. La idea no és dolenta però està mal desenvolupada. Els Premis Ciutat de Palma tenen una orientació equivocada, fa anys tenien molt d'èxit, ara no funcionen». De la crítica de conjunt de la política cultural de l'ajuntament no se salva, tampoc, el mateix Nicolau Llaneres, de qui diu el senyor Tous que «parla molt bé, però això no implica fer les coses bé». □